

ปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม
ที่มีต่อผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย

The Causal Factors of Environmental Supply Chain Management Capability
Influence the Sustainable Performance of Hotel Industry in Thailand

นิลุบล วิโรจน์ผดุงพงศ์

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Nilubon Weerotpadungpong

Graduate Student in Doctor of Business Administration Program in Business

Faculty of Management Science, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

E-mail: nilubonwee@gmail.com; Ph: +086-522-9129

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ	: 24 พฤษภาคม 2562
วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ	
ครั้งที่ 1	: 12 กรกฎาคม 2562
ครั้งที่ 2	: 30 สิงหาคม 2562
วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ	: 25 กันยายน 2562

ดร. สวียา ประรณชาติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Dr. Saweeya Prathanadi

Assistant Professor of Faculty of Management Science,

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

E-mail: saweeya.p@nrru.ac.th; Ph: +080-088-0855

ดร. อนิรุท พิพัฒน์ประภา

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

Dr. Anirut Pipatprapa

Lecturer of Management, Faculty of Business Administration,

Rajamangala University of Technology Isan

E-mail: anirut87@hotmail.com; Ph: +094-890-9624

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัจจัยภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนขององค์กร ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมและผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนและเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของ ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการสร้างพันธมิตรร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการผสมผสาน กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ และด้านความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสียของอุตสาหกรรม โรงแรมในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามเก็บจากผู้บริหารที่เป็นสมาชิกสมาคมโรงแรมไทยจำนวน 200 โรงแรม ที่มีขนาด 3-5 ดาว วิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง ผลการศึกษาระดับปัจจัยสาเหตุและผลของความสามารถ การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทาน ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยสาเหตุของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมและการสนับสนุนขององค์กร และค่าเฉลี่ยรวมของผลของ ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนอยู่ในระดับมาก แบบจำลอง มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ $\chi^2=55.309$, $df=32$, $\chi^2/df=1.728$, $TLI=0.984$, $CFI=0.988$, $RMR=0.011$ และ $RMSEA=0.061$ แสดงว่าตัวแปรในสมการโครงสร้างมีความสามารถในการพยากรณ์ได้ดีและเป็นที่ยอมรับได้ สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม และ ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน งานวิจัยนี้สามารถนำไป เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย และการดำเนินงานด้านความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ขององค์กรให้ประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม, อุตสาหกรรมโรงแรม

Abstract

This research aimed to study on the factor level of environmental leadership, organizational supporting, environmental supply chain management capability and sustainable performance. Also, it aimed to study on the causal factors of the environmental supply chain management capability, the establishing of an environmental co-mission, integration of environmental activities and stakeholders integrating capability of the hotel industry in Thailand. The questionnaire was used for data collection from 200 hotel managements of three-five star-rated member hotels of the Thai Hotels Association. Structural Equation Modeling (SEM) analysis was used for data analysis. The results from the study on the causal factors level and the effect of the environmental supply chain management capability showed that the overall average value of the environmental supply chain management capability was at a high level. The overall average of the causal factors of the environmental supply chain management capability in high level was on the environmental leadership and organizational supporting. The overall average of the effect from the environmental supply chain management capability was on the sustainable performance at high level. The model was consistent with the empirical as the $\chi^2=55.309$, $df=32$, $\chi^2/df=1.728$, $TLI=0.984$, $CFI=0.988$, $RMR=0.011$ and $RMSEA=0.061$ is showed that variables in the structural equation are well predictable and acceptable. It finds that environmental leadership has a direct positive influence toward an environmental supply chain management capability with the coefficient value. The organizational

support has a direct positive influence toward an environmental supply chain management capability with the coefficient value. The environmental supply chain management capability had resulted on the sustainable performance with the coefficient value. This research can be used as a guideline for policy making and operations.

Keywords: Environmental Supply Chain Management Capability, Hotel Industry

บทนำ

ปัจจุบันสังคมโลกได้ให้ความสำคัญกับแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนึงถึงการพัฒนาควบคู่ไปกับการรักษาสิ่งแวดล้อม เพราะในอดีตทุกประเทศมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฟุ่มเฟือย จึงส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก โดยเฉพาะการเกิดภาวะโลกร้อน (Global Warming) เกิดภัยธรรมชาติและปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ มากมาย จากวิกฤตดังกล่าวทำให้หลายประเทศกังวลและให้ความสนใจเรื่องการบริหารงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การศึกษาวิจัยล่าสุดและการกำหนดนโยบายได้เน้นการใช้กลยุทธ์ “สีเขียว” เช่น การลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (Li, Mi, Coffman & Wei, 2018; Sun, Wang, Shi & Klemes, 2018) การปรับปรุงประสิทธิภาพด้วยพลังงานใหม่ (Zeng, Jiang, Ma & Su, 2018) จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการตื่นตัววิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งถือว่าเป็นจุดกำเนิดของการนำไปสู่แนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Approach) เป็นหลักการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศอย่างมีดุลยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องเกื้อกูลและไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งต่อกัน โดยการขยายตัวทางเศรษฐกิจมีการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและแข่งขันได้ ต้องคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นต้องสงวน และรักษาไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยาวนาน โดยมีการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพสูงสุด และไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต กลยุทธ์นี้ได้ถูกนำมาใช้ในการจัดการธุรกิจ องค์กรต้องปรับแนวคิดใหม่เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของความยั่งยืน (Chams & Garcia-Blandón, 2019) เพื่อประโยชน์ในการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน อย่างไรก็ตามสมาชิกในห่วงโซ่อุปทานจำเป็นต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายในการปรับปรุงการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม (Islam, Tseng, Karia & Lee, 2018) จึงจะสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรรวมถึงการสร้างคุณค่าสูงสุดในระยะยาวให้กับผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย (Cleveland, 1979)

การบริหารห่วงโซ่อุปทานถือเป็นกุญแจและยุทธศาสตร์สำคัญที่จะส่งผลสำเร็จทางธุรกิจอย่างยั่งยืนและประสบผลสำเร็จ โดยสามารถดำเนินการควบคู่ไปกับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ดังนั้นแนวคิดเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมผ่านห่วงโซ่อุปทาน จึงได้รับความนิยมนำมาประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลายในองค์กรขนาดใหญ่ในต่างประเทศ เพื่อทำให้เกิดการปรับปรุงการบริหารจัดการและสิ่งแวดล้อมภายในองค์กรอย่างยั่งยืน โดยเชื่อมโยงกระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ โดยสร้างความร่วมมือภายในองค์กรและบริษัทคู่ค้าเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและส่งเสริมให้มีการจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Thailand Environment Institute, 2005)

สำหรับประเทศไทย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญ รายได้จากการท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลในปี 2560 ตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติเที่ยวไทยเติบโตร้อยละ 8.8 หรือมีจำนวนประมาณ 35 ล้านคน และสำหรับทิศทางตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติในปี 2561 มีจำนวนประมาณ 37.8 ล้านคน ขยายตัวประมาณร้อยละ 7.0 จากปี 2560 (Ministry of Tourism & Sports, 2018) จากแนวโน้มการเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้กลุ่มธุรกิจโรงแรมได้รับประโยชน์มากที่สุด ถือเป็นธุรกิจที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในกระบวนการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก รวมทั้งยังสร้างปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในวงกว้างอีก

ด้วย (Chon & Maier, 2010) สอดคล้องกับ Lam and Ng (1994) ที่กล่าวว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการเป็นผู้บริโภคพลังงานรายใหญ่ของโลก ธุรกิจที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการล้วนแล้วแต่ต้องใช้พลังงานมหาศาลในการผลิตการบริการกับลูกค้าก่อให้เกิดของเหลือใช้ที่เกิดจากงานบริการจำนวนมาก ซึ่งเป็นหนึ่งในปัจจัยของปัญหาเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน ทำให้เกิดผลกระทบการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ รวมถึงสภาพแวดล้อมตามมา ในปัจจุบันยังไม่มีแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการจัดการทรัพยากรเหล่านี้ (Trung & Kumar, 2005)

ดังนั้นอุตสาหกรรมโรงแรมจึงให้ความสำคัญกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Supply Chain Management Capability) มากขึ้น ลักษณะห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมบริการและโรงแรม คือมีการบริหารจัดการกับต้นน้ำหรือผู้ผลิต คู่ค้า ที่จะนำสินค้า มาใช้ในกระบวนการทำงาน กลางน้ำซึ่งหมายถึงการดำเนินงานภายในองค์กรเอง เป็นกิจกรรมการบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลประโยชน์สูงสุดขององค์กร และส่วนสุดท้ายคือปลายน้ำหมายถึงลูกค้า ชุมชน สังคม (Bowersox, Closs & Cooper, 2007; Zhang & Yu, 2015) จากการสำรวจของ Kelly and Williams (2007) แสดงผลยืนยันว่า ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมมีความกระตือรือร้น และสนใจที่จะกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม และแนวทางปฏิบัติในการประหยัดพลังงานเพื่อลดต้นทุนการผลิตของโรงแรม ควบคู่ไปกับความใส่ใจดูแลสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้นของผู้บริโภคจึงส่งเสริมให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในธุรกิจบริการที่ตกไปในทิศทางที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม กระแสการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ทำให้อุตสาหกรรมโรงแรม เริ่มต้นตัวและจัดทำแผนนโยบายการบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) ดังนั้น อุตสาหกรรมโรงแรมจึงควรมีการจัดการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุดเพื่อให้มีทรัพยากรเพียงพอสำหรับใช้ในอนาคต (Alkaff, 2016) ซึ่งความสำเร็จของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมจะเกิดขึ้นได้นั้น อุตสาหกรรมโรงแรมต้องมีความมุ่งมั่นเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับกลยุทธ์เพื่อสิ่งแวดล้อมด้วยการสร้างพันธมิตรร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม การผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ และความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย อย่างไรก็ตาม แนวทางการจัดการเรื่องความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ยังมีการศึกษาไม่มากนักและยังไม่ได้ข้อสรุปที่ชัดเจน ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าปัจจัยสำคัญที่คาดว่าจะส่งผลให้เกิดความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Leadership) และการสนับสนุนขององค์กร (Organizational Support) เพราะผู้นำเป็นผู้กำหนดกลยุทธ์หรือเป้าหมายและจัดสรรทรัพยากรสำหรับกิจกรรมทั้งหมดที่มีต่อวัตถุประสงค์ขององค์กร (Banerjee, Lyster & Kashyap, 2003; Epstein & Buhovac, 2014) เมื่ออุตสาหกรรมโรงแรมมีความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมแล้วอาจนำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน (Sustainable Performance) โดยใช้แนวทางของ Triple Bottom Line ที่มีตัวชี้วัด 3 ด้าน คือด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental) ด้านสังคม (Social) และด้านเศรษฐกิจ (Economic) (Elkington, 1998) ผสมผสานแบบวัดผลการดำเนินงานดุลยภาพ (Balanced Scorecard: BSC) (Kaplan & Norton, 1992)

โดยการศึกษาครั้งนี้ได้พัฒนาแบบจำลองสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย ทั้งนี้ผลลัพธ์จากงานวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถการจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของลูกค้า และสังคม ด้วยแนวปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการบริหารที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอันนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืนในระยะยาว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนขององค์กร ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม และผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการสร้างพันธมิตรร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการประสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ และด้านความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย ที่มีต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม

(Environmental Supply Chain Management Capability)

ความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม หรือ ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานสีเขียว (Green Supply Chain Management: GSCM) หมายถึง การบูรณาการความห่วงใยด้านสิ่งแวดล้อมเข้ากับการปฏิบัติระหว่างองค์กรในการจัดการห่วงโซ่อุปทานเข้ามาเป็นกิจกรรมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่คำนึงถึงความเกี่ยวเนื่องหรือความสัมพันธ์กันแบบบูรณาการของหน่วยงานหรือแผนกในองค์กรและคู่ค้าที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นลูกค้า (Customer) หรือผู้ส่งมอบ (Supplier) ในห่วงโซ่อุปทาน (Bastas & Liyanage, 2018; Iwu-Egwuonwu, Sarkis, Zhu & Lai, 2011) แนวคิดนี้ใช้ได้กับทั้งการผลิต และการบริการ รวมถึงห่วงโซ่อุปทานของโรงแรม (Supply Chain of Hotels) ได้กลายเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กรเพื่อลดการสูญเสียและปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบนิเวศระหว่างห่วงโซ่อุปทาน (Li, 2011) ในส่วนของผู้บริโภคนเอง Kang, Stein, Heo and Lee (2012) กล่าวว่านักท่องเที่ยวปัจจุบันยินดีที่จะจ่ายเงินผลิตภัณฑ์และบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมถือเป็นกลยุทธ์ที่มีความสำคัญที่ใช้ในการพัฒนาผลการดำเนินงานขององค์กรให้ดีขึ้น (Flynn, Huo & Zhao, 2010) สอดคล้องกับ Zhu and Sarkis (2006) กล่าวว่า ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมจะเป็นกุญแจสำคัญสู่ผลการดำเนินงานอย่างยั่งยืนได้ และช่วยให้กิจการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดของ Wang, Huo, Qi and Zhao (2016) และ Flynn et al. (2010) ประกอบไปด้วย 1) การบูรณาการภายในองค์กร (Internal Integration) 2) การบูรณาการกับภายนอก (External Integration) ปัจจุบันรัฐบาลได้ส่งเสริม และสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อมโดยการออกกฎหมาย และกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้กิจการถือปฏิบัติร่วมกัน และหลายกิจการต่างปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้วยการออกแบบกิจกรรมการดำเนินงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และลดต้นทุนการดำเนินงาน (Lau, 2011; Karpak, Kumcu & Kasuganti, 2001) ดังนั้น กิจการควรคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมและคุ้มค่าโดยกำหนดเป้าหมายทางธุรกิจด้วยการให้ความสำคัญกับการไปสู่ “การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่อุปทาน” สร้างนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อให้พนักงานปฏิบัติตาม ส่งให้เกิดผลการดำเนินงานที่ดี เกิดภาพลักษณ์ที่ดี และเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด และเป็นโอกาสเพิ่มความสามารถทางการแข่งขัน (Chou & Chou, 2012; Yang, Lu, Haider & Marlow, 2013)

ตามที่ United Nations Global Compact (2010) ให้ทัศนะเกี่ยวกับการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนว่า กิจการต้องมีการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และการกำกับดูแลที่ดีตลอดวงจรชีวิตชีวิตของการบริการ ตลอดจนการสร้างป้องกันการเติบโตของสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ระยะยาวและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียมีส่วนร่วม อันจะเป็นเครื่องมือสำคัญของอุตสาหกรรมโรงแรมที่ขับเคลื่อนสู่การจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และส่งผลดีต่อผลการดำเนินงานในอนาคตอย่างยั่งยืน ดังนั้นองค์ประกอบของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทาน

ด้านสิ่งแวดล้อมของงานวิจัยนี้ ได้แก่ 1) การสร้างพันธกิจร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม (Establishment of Environmental Mission) เกี่ยวข้องกับกิจกรรมก่อนหน้า เช่นการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเปิดโอกาสให้ลูกค้ามีส่วนร่วมจัดทำแผนงาน การสร้างความเข้าใจให้ลูกค้ารับทราบเพื่อสร้างความเข้าใจ และปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน 2) การผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ (Integrated Environmental Activity) เกี่ยวข้องกับกิจกรรมภายในองค์กร เช่น การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม การลดการใช้ทรัพยากร (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) และสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) การรณรงค์ประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และพลังงานอื่น ๆ การจัดการน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ การรวบรวมขยะ และมีระบบกำจัดขยะเพื่อไม่ให้ขยะตกค้าง การจัดการพื้นที่สีเขียวและภูมิทัศน์ การใช้สารเคมี วัตถุอันตราย หรือวัตถุมีพิษ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 3) ความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย (Collaboration with stakeholders) เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกับผู้มีส่วนได้เสีย เช่น การตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วย การบริการ และการจัดการกับผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การประสานความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมกับผู้มีส่วนได้เสียซึ่งนำไปสู่การยอมรับ และได้รับความไว้วางใจในการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า ชุมชน และสังคม ได้อย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมความร่วมมือ การผสมผสานประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม

1. อิทธิพลของภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม

แนวคิดภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Leadership) เป็นการบูรณาการระหว่างทฤษฎีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) กับ การตระหนักรู้และการให้ความใส่ใจ ด้านสิ่งแวดล้อม การเป็นผู้นำที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผู้นำสีเขียว ผู้นำที่เห็นแก่ส่วนรวม ผู้นำแบบรับใช้ ผู้นำที่ยอดเยี่ยมเป็นผู้นำที่ได้ใช้พฤติกรรมส่วนบุคคลกับความสามารถทั้งศาสตร์และศิลปะ ในการสร้างวิสัยทัศน์ กระตุ้น จูงใจ มีอิทธิพลทางความคิด และพฤติกรรมเชิงบวกต่อผู้ตาม และมีจิตสำนึกเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กรด้านสิ่งแวดล้อม (Western, 2008; Flannery & May, 1994; Berry & Gordon, 2012; Mino & Hanaki, 2013) สอดคล้องกับการศึกษาภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม Danter, Griest, Mullins and Norland (2000) ที่อธิบายพฤติกรรมของผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างเช่นเบิร์น Burns (1978) กำหนดความเป็นผู้นำในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ชักจูงให้พนักงานทำตามเป้าหมายอันแสดงถึงคุณค่า และแรงจูงใจระหว่างผู้นำ และพนักงาน Greenleaf (2002) มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนกว่าผู้นำการเปลี่ยนแปลง บ่งชี้ว่า ผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับอนาคตของโลก ต้องมีมุมมองความเป็นผู้นำแบบองค์รวม ที่มีมุมมองทั้งทางวัฒนธรรม และสังคมเพื่อรับมือกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ที่ซับซ้อน ตระหนักถึงสถานการณ์ของทรัพยากรธรรมชาติที่กำลังลดลง และการเสื่อมโทรม และทฤษฎีเชิงสถานการณ์ (Contingency Theory) เป็นทฤษฎีที่อธิบายว่า องค์กรที่มีความเหมาะสมที่สุด คือ องค์กรที่มีโครงสร้าง และระบบที่สามารถปรับตามสภาพแวดล้อม และสภาพความเป็นจริงขององค์กร (Robbins & Coulter, 2009; Schermerhorn, Hunt & Osborn, 2011) จากความเชื่อมโยงดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนด

สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย

2. อิทธิพลของการสนับสนุนขององค์กรที่มีต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม

ความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนขององค์กร โดยการศึกษาทฤษฎีฐานทรัพยากรขององค์กร (Resource-based View Theory of the Firm : RBV) ทฤษฎีฐานทรัพยากรขององค์กร อธิบายถึงบทบาทสำคัญของทรัพยากร ที่มีต่อการดำเนินธุรกิจ หากองค์กรใดใช้ความสามารถ (Capacity) และทรัพยากร (Resource) ที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดย่อมสร้างความสามารถที่เหนือกว่าองค์กรอื่น ๆ (Barney, 1991; Hall, 1992; Hitt, Ireland & Hoskisson, 2012) งานวิจัยนี้จึงใช้ทฤษฎีฐานทรัพยากรขององค์กร มาเป็นพื้นฐานของแนวคิดการสนับสนุนขององค์กร (Organizational Support: OS) หมายถึง ความพร้อมของทรัพยากรภายในองค์กร สำหรับการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (Waddock & Graves, 1997; Law, 2010) จากความเชื่อมโยงดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็น

สมมติฐานการวิจัยที่ 2 การสนับสนุนขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย

3. ผลลัพธ์ของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมที่มีต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน

ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนขององค์กร (Sustainable Corporate Performance) หมายถึง ผลลัพธ์เชิงบูรณาการที่เกิดจากการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ขององค์กร อันจะนำไปสู่การเติบโตอย่างต่อเนื่อง สมดุลและยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ผลทางเศรษฐกิจ ผลทางสังคม และผลทางสิ่งแวดล้อม (Elkington, 1998) สอดคล้องกับ Rogers, Jalal and Boyd (2008) กล่าวว่า ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนขององค์กร คือ ความสามารถขององค์กรในการสร้างสมดุลระหว่างไตรภาคี (Triple Bottom Line; TBL) ที่มุ่งเน้นความสามารถในการบริหารจัดการและสร้างกำไรให้แก่องค์กร (Financial Performance) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) และการตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Outcomes) องค์กรที่มีความยั่งยืนจะต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการด้านการเงินที่แข็งแกร่ง มีภูมิคุ้มกันต่อวิกฤติการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และสามารถรักษาความเป็นผู้นำในตลาดที่เกี่ยวข้องได้ (Kantabutra & Avery, 2011) สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับดัชนีวัดความสำเร็จแบบสมดุล (Balance Scorecard: BSC) Kaplan and Norton นำเสนอแนวคิดการวัดผลการดำเนินงานขององค์กร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งไม่เพียงแต่วัดผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Perspectives) เท่านั้น แต่ยังต้องครอบคลุมการวัดผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่การเงินด้วย (Non-Financial Perspectives) (Galbreath, 2018) ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับหลัก Triple Bottom Line ซึ่งหมายถึง การดำเนินธุรกิจที่มุ่งเน้นการดำเนินการที่สมดุลระหว่าง เศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) และสิ่งแวดล้อม (Environment) เพื่อการเป็นองค์กรที่เติบโตอย่างยั่งยืน ที่มีลักษณะแนวคิดเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เสนอว่าการวัดผลสำเร็จทางธุรกิจ ไม่ควรวัดจากผลประกอบการทางการเงินเพียงอย่างเดียว แต่ต้องวัดผลประกอบการทางด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งต่อมาแนวคิดนี้ถูกนำไปใช้เป็นตัวชี้วัดในรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainability Report Guidelines) ขององค์การแห่งความริเริ่มว่าด้วยรายงานสากล (Global Reporting Initiative: GRI) (Blackburn, 2007) ซึ่งแนวคิด Triple Bottom Line จะช่วยทำให้การบริหารงานขององค์กรธุรกิจ ดำเนินไปสู่ขั้นตอนของการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ จากความเชื่อมโยงดังกล่าวคณะผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็น

สมมติฐานที่ 3 : ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ตัวแปรสาเหตุ (Antecedent Variable) ประกอบด้วย 2 ตัวแปร ได้แก่
 - 1.1 ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Leadership) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่
 - 1) วิสัยทัศน์ของผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Leader Vision)
 - 2) ทักษะด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Attitudes)
 - 3) ศีลธรรมและค่านิยม (Moral and Value)
 - 1.2 การสนับสนุนขององค์กร (Organizational Support)
2. ตัวแปรกลาง (Mediator Variable) ได้แก่ ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Supply Chain Management Capability) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่
 - 1) การสร้างพันธกิจร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม (Establishment of Environmental Mission)
 - 2) การผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ (Integrated Environmental Activity)
 - 3) ความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย (Collaboration with stakeholders)
3. ตัวแปรผลลัพธ์ (Consequence Variable) ได้แก่ ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน (Sustainable Performance) ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่
 - 1) ผลทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)
 - 2) ผลทางสังคม (Social Performance)
 - 3) ผลทางสิ่งแวดล้อม (Environment Performance)

วิธีการดำเนินวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารของธุรกิจโรงแรม ระดับ 3-5 ดาว ที่เป็นสมาชิกของสมาคมโรงแรมไทย มีจำนวน 717 โรงแรม (ข้อมูล ณ วันที่ 15 เมษายน 2561) เนื่องจากการวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ ซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องอัตราการตอบกลับมีจำนวนน้อย ดังนั้น เพื่อให้อัตราการตอบกลับเป็นไปตามจำนวนที่กำหนด การวิจัยนี้คณะผู้วิจัยจึงใช้ประชากรเป็น

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อทำการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยเกณฑ์ของ Jackson (2001) กล่าวถึงเกณฑ์ที่ใช้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างควรเป็น 10-20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งการวิจัยนี้มีตัวแปรสังเกตได้จำนวน 10 ตัวแปรสังเกตได้ จึงต้องมีขนาดตัวอย่างเท่ากับ 100-200 ตัวอย่าง หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่ามีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจริงทั้งสิ้น 200 ตัวอย่าง ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามข้อกำหนด และสอดคล้องกับเกณฑ์ของ Kline (2015) ที่กำหนดว่า ขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างที่เหมาะสม ควรมีอย่างน้อย 200 ตัวอย่างขึ้นไป โดยมีผู้บริหารของธุรกิจโรงแรมเป็นผู้ให้ข้อมูล (Key Informants)

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ แต่อาจมีข้อจำกัดในเรื่องอัตราการตอบกลับจำนวนน้อย อัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยทั่วไปถ้าไม่ทวงแบบสอบถาม ประมาณร้อยละ 20 จึงถือว่ายอมรับได้ (Aaker, Kumar & Day, 2001) แต่เนื่องจากประชากรมีจำนวน 717 ราย เพื่อให้เป็นตัวแทนที่ดีในการให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ (Panayides, 2007) คณะผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างการศึกษา โดยผู้ตอบสามารถตอบในแบบสอบถาม แล้วส่งไปรษณีย์กลับมา หรือเลือกที่จะสแกน QR Code แบบสอบถามเพื่อทำแบบสอบถามออนไลน์ โดยไม่ต้องส่งแบบสอบถามกลับมา ซึ่งมีความเสี่ยงในการไม่ได้รับการตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่าง หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจริงทั้งสิ้น 200 ตัวอย่าง ดังนั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามข้อกำหนดและสอดคล้องกับเกณฑ์ของ Kline (2015) ที่กำหนดว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างที่เหมาะสมควรมีอย่างน้อย 200 ตัวอย่าง และจากการตรวจสอบความสมบูรณ์ ความครบถ้วนในเนื้อหาของแบบสอบถามทั้ง 200 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 27.89 ของประชากร และกลุ่มตัวอย่างโดยสอดคล้องกับเกณฑ์ จำนวนการตอบกลับ แบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ยอมรับได้มีอัตราการตอบกลับไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20 (Aaker et al, 2001) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ได้รวบรวมข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	การแบ่งกลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
ระดับมาตรฐาน ของโรงแรม	3 ดาว	29	14.5
	4 ดาว	101	50.5
	5 ดาว	70	35.0
รูปแบบของธุรกิจ	บริษัทจำกัด/บริษัทจำกัด(มหาชน)	195	97.5
	ห้างหุ้นส่วนจำกัด	5	2.5
ประเภทของโรงแรม	แบบอิสระ	124	62.0
	แบบระบบเครือข่าย	76	38.0
ที่ตั้งของธุรกิจ	ภาคเหนือ	19	9.5
	ภาคตะวันออก	19	9.5
	ภาคใต้	70	35.0
	ภาคกลาง	71	35.5
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15	7.5
	ภาคตะวันตก	6	3.0
กลุ่มลูกค้าหลักของธุรกิจ	ลูกค้าชาวไทย	37	18.5
	ลูกค้าชาวต่างชาติ	150	75.0
	ทั้งลูกค้าชาวไทยและต่างชาติ	13	6.5
	รวม	200	100.0

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม โดยผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการพิจารณาค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ผลการประมวลความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมดที่ได้รับการพิจารณาแบบสอบถามเป็นรายข้อพบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามมีค่า 0.838 - 0.937 ซึ่งค่าดัชนีตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป ถือว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และสามารถนำมาใช้ในการสอบถามได้ นอกจากนี้ยังผ่านการทดสอบความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นมาตรวัดอันดับภาค 5 ระดับ โดยทุกกลุ่มตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha's Cronbach) จากแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด กับโรงแรมที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสมาคมโรงแรมไทย ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ในช่วง 0.838-0.924 ซึ่งมากกว่า 0.7 จึงสรุปได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ (Santos, 1999) สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในขั้นตอนต่อไปได้ โดยมีรายละเอียดค่า Coefficient Alpha's Cronbach ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รายละเอียดค่า Coefficient Alpha's Cronbach

ข้อคำถาม	Alpha's Cronbach
วิสัยทัศน์ของผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม	0.907
ทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม	0.888
ศีลธรรมและค่านิยม	0.913
การสนับสนุนขององค์กร	0.937
การสร้างพันธกิจร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม	0.887
การผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ	0.838
ความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย	0.901
ผลทางเศรษฐกิจ	0.924
ผลทางสังคม	0.867
ผลทางสิ่งแวดล้อม	0.890

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนขององค์กร ความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม และผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน การวิเคราะห์การทดสอบสมมุติฐาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) และการทดสอบแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) โดยนำเสนอค่าต่าง ๆ เช่น χ^2/df , CFI, TLI, RMR, RMSEA พบว่าแบบจำลองการวัดทั้ง 4 แบบจำลองมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาว่าค่าดัชนีอัตราส่วนไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) น้อยกว่า 3 (Hair, Black, Babin, Anderson & Tatham, 2010) หรือน้อยกว่า 5 (Schumacker & Lomax, 2004) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) และค่าดัชนี Tucker-Lewis (TLI) มากกว่า 0.90 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) น้อยกว่า 0.08 (Kline, 2015) จึงสรุปได้ว่าตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 4 ตัวแปรมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสามารถนำไปวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างได้อย่างเหมาะสม

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็น

จากระดับความคิดเห็นโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย ปัจจัยสาเหตุและผลของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, $S.D.=0.65$) ค่าเฉลี่ยรวมของปัจจัยสาเหตุของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, $S.D.=0.66$) และค่าเฉลี่ยรวมของผลของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, $S.D.=0.69$) รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยสาเหตุและผลของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม

ประเด็น	ข้อมูลความคิดเห็น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม	การสร้างพันธกิจร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม	4.04	0.71	มาก
	การผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ	4.29	0.55	มากที่สุด
	ความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย	4.05	0.70	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.12	0.65	มาก
ปัจจัยสาเหตุของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม	ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม	4.36	0.58	มากที่สุด
	การสนับสนุนขององค์กร	3.94	0.74	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.15	0.66	มาก
ผลของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน	ผลทางเศรษฐกิจ	3.69	0.72	มาก
	ผลทางสังคม	4.04	0.63	มาก
	ผลทางสิ่งแวดล้อม	3.96	0.74	มาก
	รวมเฉลี่ย	3.89	0.69	มาก

ผลการทดสอบแบบจำลองความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมภาพรวม

ในการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการทดสอบการแจกแจงของข้อมูล พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทุกคู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.458 ถึง 0.863 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าไม่เกิน 0.90 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับที่ยอมรับได้ (Field, 2005) นอกจากนี้ ผลการทดสอบการแจกแจงข้อมูลแบบโค้งปกติ (Normal Curve) พิจารณาค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวมีค่าความเบ้ระหว่าง (-1.218) ถึง (-0.215) ซึ่งมีค่าไม่เกิน + 3 และความโด่งมีค่าระหว่าง (-0.633) ถึง 1.788 ซึ่งมีค่าไม่เกิน + 10 (Kline, 2015)

การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1-3 เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างเมทริกซ์ความแปรปรวนของแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และศึกษาอิทธิพลของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย แสดงผลดังตารางที่ 4 และ 5

ตารางที่ 4 ค่าดัชนีตรวจสอบความตรงของแบบจำลองสมการโครงสร้างความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทาน
ด้านสิ่งแวดล้อมภาพรวม

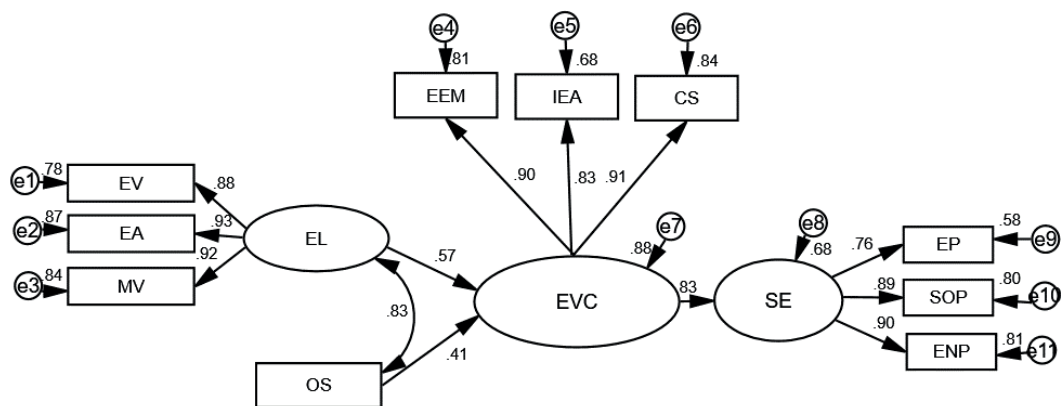
ค่าดัชนี	เกณฑ์	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2		55.309	
df		32	
χ^2 /df	< 3	1.728	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.08	0.061	ผ่านเกณฑ์
RMR	< 0.05	0.011	ผ่านเกณฑ์
CFI	> 0.90	0.988	ผ่านเกณฑ์
TLI		0.984	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมภาพรวมตามสมมติฐานข้อที่ 1 สามารถพิจารณาได้จากค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนระหว่างแบบจำลองกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ค่า Chi-Square เท่ากับ 55.309 ที่องศาอิสระ (df) 29 ค่าดัชนีอัตราส่วนไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2 /df) เท่ากับ 1.728 ซึ่งน้อยกว่า 3 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 0.988 และค่าดัชนี Tucker-Lewis (TLI) เท่ากับ 0.984 ซึ่งมากกว่า 0.95 (Hair et al., 2010) ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.061 ซึ่งน้อยกว่า 0.08 (Hu & Bentler, 1995) และค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) เท่ากับ 0.011 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 (Hair et al., 2010) แสดงว่าแบบจำลองสมการโครงสร้างความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 5 ค่าสถิติผลการวิเคราะห์แบบจำลองสมการโครงสร้างความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทาน
ด้านสิ่งแวดล้อมภาพรวม

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	R ²
ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม		
วิสัยทัศน์ของผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม	0.884**	0.782
ทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม	0.932**	0.869
ศีลธรรมและค่านิยม	0.916**	0.840
การสนับสนุนขององค์กร		
ความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม		
การสร้างพันธมิตรร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม	0.901**	0.812
การผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ	0.826**	0.682
ความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย	0.915**	0.837
ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน		
ผลทางเศรษฐกิจ	0.759**	0.575
ผลทางสังคม	0.892**	0.796
ผลทางสิ่งแวดล้อม	0.901**	0.812

** p < .01

Chi-Square = 55.309; df = 32; $\chi^2/df = 1.728$; RMSEA = 0.061; RMR = 0.011; CFI = 0.988; TLI = 0.984

ภาพที่ 2 แบบจำลองสมการโครงสร้างความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมภาพรวม

จากตารางที่ 5 และภาพที่ 2 การประมาณค่าพารามิเตอร์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว หมายความว่า ตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม ทั้ง 3 ตัว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการอธิบายถึง ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม โดยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะคิดด้านสิ่งแวดล้อม ($\beta = 0.932$) รองลงมาคือ ศีลธรรมและค่านิยม ($\beta = 0.916$) และวิสัยทัศน์ของผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม ($\beta = 0.884$) ด้านน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัว โดยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย ($\beta = 0.915$) รองลงมาคือ การสร้างพันธมิตรร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม ($\beta = 0.901$) และการผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ ($\beta = 0.826$) และค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกตัวเช่นเดียวกัน โดยองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\beta = 0.901$) รองลงมาคือ ผลการดำเนินงานด้านสังคม ($\beta = 0.892$) และผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ ($\beta = 0.759$)

เมื่อพิจารณาค่าขนาดอิทธิพลระหว่างตัวแปร พบว่า ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ $DE = 0.565$ ($p < .01$) การสนับสนุนขององค์กรอิทธิพลต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ $DE = 0.410$ ($p < .01$) และพบว่าความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ $DE = 0.827$ ($p < .01$) จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1, 2 และ 3 รายละเอียดดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

	EL			OS			EVC		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE	DE	IE	TE
EVC	.565**		.565**	.410**		.410**			
SE		.467**	.473**		.339**		.827**		.827**

อภิปรายผล

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนขององค์กร ความสามารถในการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม และผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย การศึกษาอุตสาหกรรมโรงแรม โดยการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารของอุตสาหกรรมโรงแรม ระดับ 3-5 ดาวที่เป็นสมาชิกของสมาคมโรงแรมไทย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม ด้านทักษะคิดด้านสิ่งแวดล้อม ศีลธรรมและค่านิยม และวิสัยทัศน์ของผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ อันดับที่สอง คือ การสนับสนุนขององค์กร ส่วนระดับการปฏิบัติเรื่องความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย และการสร้างพันธมิตรร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม สำหรับปัจจัยผลลัพธ์ของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม คือ ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ผลทางสังคม ผลทางสิ่งแวดล้อม และผลทางเศรษฐกิจตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการสร้างพันธมิตรร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการผสมผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการ และด้านความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย ที่มีต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย

จากการศึกษาขนาดอิทธิพลระหว่างตัวแปรสามารถอธิบายได้ว่าภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ทัศนคติของผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม ทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม ศีลธรรมและค่านิยม ซึ่งมีความสามารถทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการสร้างวิสัยทัศน์ กระตุ้นจิตใจ มีอิทธิพลทางความคิดและพฤติกรรมเชิงบวกต่อผู้ตามและมีจิตสำนึกเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม การตระหนักถึงความต้องการและผลกระทบของผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับ สิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญและการตระหนักถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมและ ผลกระทบที่ตามมาเสมอ สอดคล้องกับการศึกษา Berry and Gordon (2012) กล่าวว่าผู้นำด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์เกี่ยวกับลักษณะของผู้นำซึ่งเกิดขึ้นจากการคิดในอนาคตโดยใช้ข้อมูลทั้งหมดที่มี และการคาดการณ์การทดสอบและข้อมูลเชิงลึกจึงเป็นประโยชน์ และสามารถถ่ายทอดได้ ทักษะการเป็นผู้นำเช่นจริยธรรม และคุณค่าส่วนบุคคลการสื่อสารการจัดการการประเมินความขัดแย้ง และการแก้ปัญหาที่มีผลต่อกฎหมายและนโยบาย การสังเกตการณ์ของผู้นำเองรู้ว่าการเป็นผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับบริบทเช่นวัฒนธรรมองค์กร ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ความแปรปรวนในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ ฯลฯ การสร้างวิสัยทัศน์ นโยบาย กิจกรรมสำหรับ องค์กรจริงและสถานการณ์จริงซึ่งรวมถึงสถานะปัจจุบัน ความท้าทาย และปัญหาตลอดจนตัวเลือกสำหรับการ แก้ปัญหาและตัวชี้วัดเพื่อติดตามและประเมินผลการแก้ไข เน้นการมีส่วนร่วมของทีมที่สุภาพหมายถูกสร้างขึ้นและ มีการตัดสินใจร่วมกันสอดคล้องกับ Ajzen (2002) ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมมาจากปัจจัยดังนี้ 1) คุณค่าทางศีลธรรมของผู้บริหารระดับสูง 2) ทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อม 3) อิทธิพลของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 4) การควบคุมพฤติกรรมในการรับรู้ สอดคล้องกับ Law (2010) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการด้านการพัฒนา ที่ยั่งยืนขององค์กรด้านอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงในประเทศไต้หวัน พบว่า ปัจจัยด้านความพร้อมของทรัพยากร องค์กร ส่งผลกระทบต่อการทำงาน ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กร เช่น การสนับสนุนด้านเงินทุนอย่าง เพียงพอจากองค์กร การมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ เป็นต้น สอดคล้องกับ Al-Aomar and Hussain (2017) ศึกษาเรื่องการประเมินแนวทางปฏิบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในห่วงโซ่อุปทานของโรงแรม : การศึกษาโรงแรมในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การพัฒนากรอบการประเมินสีเขียวทั่วทั้ง ห่วงโซ่อุปทานของโรงแรม กรอบแนวคิดที่นำเสนอมาจากทฤษฎีการสร้างมูลค่า (Value Creation) โดยเน้นการสร้าง ความตระหนักความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม และการประยุกต์ใช้ โดยใช้วิธีการวิจัยแบบมีโครงสร้างและคำถาม การวิจัยที่เฉพาะเจาะจง ผลการศึกษายืนยันว่าของโรงแรมในสหรัฐอเมริกาสำหรับเอมิเรตส์ มีการปฏิบัติ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และความตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตามมีช่องว่างในความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ในแง่ของการใช้เทคนิคการจัดการ ด้านสิ่งแวดล้อมในห่วงโซ่อุปทาน อย่างมีประสิทธิภาพ และผลกระทบของแนวทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับ Noonin, Jadesadalug and Sansook (2017) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุและผลลัพธ์ของ ความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การสร้างความสัมพันธ์ กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความพร้อมของทรัพยากรองค์กรมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์ และมีอิทธิพลทางตรงต่อผลการดำเนินงานที่ยั่งยืน ซึ่งแบบจำลองสมการโครงสร้างความสามารถการจัดการ ห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมที่พัฒนาขึ้นนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับอุตสาหกรรมโรงแรมในระดับต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสม

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.1 จากระดับความคิดเห็นโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทย นักวิชาการอาจนำไปเป็นแบบจำลองตั้งต้นเพื่อขยายขอบเขตการศึกษาความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมในแนวลึก เช่น กิจกรรมต่างๆขององค์กรที่ควรปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม และแนวกว้างเช่น การนำความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำขององค์กรมาบูรณาการกัน ผลการวิจัยทำให้ได้แบบจำลองการวัด และแบบจำลองเชิงสาเหตุและผลของการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมของอุตสาหกรรมโรงแรมในประเทศไทยที่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในบริบทของสังคมไทย

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ได้แบบจำลองที่ได้รับการตรวจสอบด้วยกระบวนการทางการวิจัยและเป็นแบบจำลองที่มีความเหมาะสมกับบริบทสังคมไทย ทำให้การนำเอาผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการได้ ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสามารถใช้เป็นข้อมูลวิเคราะห์ วางแผนการออกแบบการดำเนินงาน รวมถึงการกำหนดแนวทางปรับปรุงพัฒนาความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคมอย่างจริงจัง ตั้งแต่การสร้างพันธกิจร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อม การผสานกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมเชิงบูรณาการความสามารถในการบูรณาการกับผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสร้างคุณค่านำไปสู่ผลการดำเนินงานที่ยั่งยืนได้

2.2 ข้อมูลที่ได้นำมาใช้เป็นแนวทางการปรับกระบวนการทัศน์ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมโรงแรมให้ตระหนักถึงการสร้างคุณค่าทางสังคม ด้วยการมุ่งมั่นพัฒนาขีดความสามารถการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อสร้างคุณค่าให้กับกิจการ และสังคม นอกจากนี้ยังช่วยลดต้นทุนการดำเนินการ ประหยัดพลังงาน และต้นทุนสิ้นเปลืองอย่างเป็นรูปธรรมตลอดจนการเตรียมความพร้อมต่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมบริการไปสู่ระดับมาตรฐานสากล

2.3 ผู้บริหารสามารถนำข้อมูลมาใช้จัดทำแผนพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความชัดเจนด้านการจัดอบรม การพัฒนาทักษะการดำเนินงานเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้กิจการสามารถก้าวทันสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. การวิจัยนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ภาวะผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมและการสนับสนุนขององค์กร ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัย ถือเป็นปัจจัยภายในองค์กร ดังนั้น ในอนาคตจึงควรมีการศึกษาปัจจัยภายนอกองค์กรที่มีอิทธิพลต่อความสามารถการจัดการห่วงโซ่อุปทานด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัจจัยด้านพฤติกรรมของลูกค้า ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐบาล ปัจจัยจากแรงกดดันของผู้มีส่วนได้เสีย เป็นต้น

2. การวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกโรงแรมที่เป็นสมาชิกของสมาคมโรงแรมไทย ซึ่งถือว่าโรงแรมที่เป็นสมาชิกมีการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน มีการจัดการบริหารงานที่ดี ดังนั้น ในอนาคตจึงควรศึกษาโรงแรมที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสมาคมโรงแรมไทย อาจเป็นโรงแรมที่อยู่ในฐานข้อมูลอื่น ๆ หรือเป็นโรงแรมบูติค (Boutique Hotel) เป็นต้น รวมถึงควรมีการเปรียบเทียบระหว่างโรงแรมระดับดาวต่าง ๆ หรือโรงแรมขนาดใหญ่กับขนาดเล็ก หรือ โรงแรมที่มีการบริหารงานแบบอิสระและแบบเครือข่าย

3. ควรนำโมเดลที่ได้พัฒนาขึ้นจากการวิจัยนี้ไปทดสอบกับองค์กรในธุรกิจอื่น ๆ เพื่อยืนยันและเปรียบเทียบข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing research*. New York: John Wiley and Sons.
- Ajzen, I. (2002). Perceived behavioral control, self-efficacy, locus of control, and the theory of planned behavior. *Journal of Applied Social Psychology, 32*(4), 665-683.
- Al-Aomar, R., & Hussain, M. (2017). An assessment of green practices in a hotel supply chain: A study of UAE hotels. *Journal of Hospitality and Tourism Management, 32*, 71-81.
- Alkaff, S. A. (2016). A review of underground building towards thermal energy efficiency and sustainable development. *Renewable and Sustainable Energy Reviews, 60*, 692-713.
- Banerjee, S. B., Iyer, E. S., & Kashyap, R. K. (2003). Corporate environmentalism: Antecedents and influence of industry type. *Journal of Marketing, 67*(2), 106-122.
- Barney, J. B. (1991). Firm resources and sustained competitive advantage. *Journal of Management, 17*(1), 99-120.
- Bastas, A., & Liyanage, K. (2018). Sustainable supply chain quality management: A systematic review. *Journal of Cleaner Production, 181*, 726-744.
- Berry, K. J., & Gordon, J. C. (2012). *Environmental leadership*. Washington, DC: Island Press.
- Blackburn, W. R. (2007). *The sustainability handbook: The complete management guide to achieving social, economic and environmental responsibility*. London: Earthscan.
- Bowersox, D. J., Closs, D. J., & Cooper, B. M. (2007). *Supply chain logistics management*. Singapore: McGraw Hill.
- Burns, J. (1978). *Leadership*. New York: Harper Perennial.
- Chams, N., & García-Blandón, J. (2019). On the importance of sustainable human resource management for the adoption of sustainable development goals. *Resources, Conservation and Recycling, 141*, 109-122.
- Chon, K. S., & Maier, T. A. (2010). *Welcome to hospitality an introduction* (3rd ed.). Canada: Nelson Education.
- Chou, D. C., & Chou, A. Y. (2012). Awareness of green IT and its value model. *Computer Standards & Interfaces, 34*(5), 447-451.
- Cleveland, H. (1979). *The Management of Sustainable Growth*. New York: Pergamon Press.
- Danter, K. J., Griest, D. L., Mullins, G. W., & Norland, E. (2000). Organizational change as a component of ecosystem-management. *Society and Natural Resources, 13*(6), 537-547.
- Elkington, J. (1998). *Cannibals with forks*. Gabriola Island, Canada: New Society Publishers.
- Epstein, M. J., & Buhovac, A. R. (2014). *Making sustainability work: Best practices in managing and measuring corporate social, environmental, and economic impacts* (2nd ed.). San Francisco, California: Berrett-Koehler.
- Field, A. P. (2005). *Discovering statistics using SPSS*. (2nd ed.). London: Sage.
- Flannery, B. L., & May, D. R. (1994). Prominent factors influencing environmental activities: Application of the environmental leadership model (ELM). *Leadership Quarterly, 5*, 201-221.
- Flynn, B. B., Huo, B., & Zhao, X. (2010). The impact of supply chain integration on performance: A contingency and configuration approach. *Journal of Operations Management, 28*(1), 58-71.

- Galbreath, J. (2018). Do boards of directors influence corporate sustainable development? An attention-based analysis. *Business Strategy and the Environment*, 27(6), 742-756.
- Greenleaf, R. (2002). *The servant leadership: A journey onto the nature of legitimate power and greatness*. (25th ed.). New Jersey: Paulist.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., Tatham, R. L., & Black, W. C. (2010). *Multivariate data analysis*. (7th ed.). New Jersey: Pearson Educational International.
- Hall, R. (1992). The strategic analysis of intangible resources. *Strategic Management Journal*, 13(2), 135-144.
- Hitt, M. A., Ireland, R. D., & Hoskisson, R. E. (2012). *Strategic management cases: Competitiveness and globalization*. U.S.A.: Thomson Learning.
- Hu, L.T., & Bentler, P. M. (1995). Evaluating model fit. In R. H. Hoyle (Ed.), *Structural equation modeling: Concepts, issues, and applications* (p. 76-99). Sage Publications, Inc.
- Islam, M. S., Tseng, M., Karia, N., & Lee, C. (2018). Assessing green supply chain practices in bangladesh using fuzzy importance and performance approach. *Resources, Conservation and Recycling*, 131, 134-145.
- Iwu-Egwuonwu, C., Sarkis, J. Q., Zhu, K., & Lai, H. (2011). An organizational theoretic review of green supply chain management literature. *International Journal of Production Economics*, 130(1), 1-15.
- Jackson, D. L. (2001). Sample size and number of parameter estimates in maximum likelihood confirmatory factor analysis: A Monte Carlo investigation. *Structural Equation Modeling*, 8, 205-223.
- Kantabutra, S., & Avery, G. C. (2011). Sustainable leadership at Siam Cement Group. *Journal of Business Strategy*, 32(4), 32-41.
- Kang, K. H., Stein, L., Heo, C. Y., & Lee, S. (2012). Customers' willingness to pay for green initiatives of the hotel industry. *International Journal of Hospitality Management*, 31(2), 564-572.
- Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (1992). The balanced scorecard: Measures that drive performance. *Harvard Business Review*, 70, 71-79.
- Karpak, B., Kumcu, E., & Kasuganti, R. (2001). Purchasing materials in the supply chain: Managing a multi-objective task. *European Journal of Purchasing & Supply Management*, 7(3), 209-216.
- Kelly, J., & Williams, P. W. (2007). Modeling tourism destination energy consumption and greenhouse gas emissions: Whistler, British Columbia, Canada. *Journal of Sustainable Tourism*, 15(1), 67-90.
- Kline, R. B. (2015). *Principles and practice of structural equation modeling*. (4th ed.). New York: Guilford.
- Lam, J. C., & Ng, A. K. W. (1994). Energy consumption in Hong Kong. *Energy*, 19(11), 1157-1164.
- Lau, K. H. (2011). Benchmarking green logistics performance with a composite index. *Benchmarking: An International Journal*, 18(6), 873-896.
- Law, M. Y. K. (2010). Factors affecting sustainability development: High-tech manufacturing firms in Taiwan. *Asia Pacific Management Review*, 15(4), 619-633.
- Li, M., Mi, Z., Coffman, D. M., & Wei, Y. (2018). Assessing the policy impacts on non-ferrous metals industry's CO2 reduction: Evidence from China. *Journal of Cleaner Production*, 192, 252-261.
- Li, Y. (2011). Research on the performance measurement of green supply chain management in China. *Journal of Sustainable Development*, 4(3), 101-107.

- Ministry of Tourism and Sports. (2018). Tourism Statistics 2018 report. Retrieved from https://www.mots.go.th/more_news_new.php?cid=497
- Mino, T., & Hanaki, K. (2013). Committee on the vision for developing environmental leaders in higher education towards achieving a sustainable Asia, the ministry of environment, Japan. *In Environmental leadership capacity building in higher education*. New York: Springer.
- Noonin, S., Jadesadalug, V., & Sansook, J (2017). Antecedents and Consequences of Strategic Corporate Social Responsibility: An Empirical Study of Hotel Business in Thailand. *Chulalongkorn Business Review*, 39(153), 59 - 84.
- Panayides, P. M. (2007). The impact of organizational learning on relationship orientation, logistics service effectiveness and performance. *Journal of Science Direct*, 36(1), 68-80.
- Robbins, S. P., & Coulter, M. K. (2009). *Organizations and behaviour*. Australia: Pearson Prentice Hall.
- Rogers, P. P., Jalal, K. F., & Boyd, J. A. (2008). *Sustainable development indicators: An introduction to sustainable development*. London: Earthscan.
- Santos, J. R. A. (1999). Cronbach's alpha: A tool for assessing the reliability of scales. *Journal of Extension*, 37(2), 1-5.
- Schermerhorn, J., Hunt, J., & Osborn, R. (2011). *Organizational behavior*. U.S.A.: John Wiley & Sons.
- Schumacker, R. E., & Lomax, R. G. (2004). *A beginner's guide to structural equation modeling* (2nd ed.). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Sun, M., Wang, Y., Shi, L., & Klemeš, J. J. (2018). Uncovering energy use, carbon emissions and environmental burdens of pulp and paper industry: A systematic review and meta-analysis. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 92, 823-833.
- Thailand Environment Institute. (2005). Greening the supply chain: Development of a model for application in Thailand. *In Annual Report 2005*. Thailand: Bangkok.
- Trung, D. N., & Kumar, S. (2005). Resource use and waste management in Vietnam hotel industry. *Journal of Cleaner Production*, 13(2), 109-116.
- United Nations Global Compact. (2010). *Supply chain sustainability: A practical guide for continuous improvement*. (2nd ed.). Thailand: Bangkok.
- Waddock, S. A., & Graves, S. B. (1997). The corporate social performance-financial performance link. *Strategic Management Journal*, 18(4), 303-319.
- Wang, Z., Huo, B., Qi, Y., & Zhao, X. (2016). A resource-based view on enablers of supplier integration: Evidence from China. *Industrial Management and Data Systems*, 116(3), 416-444.
- Western, S. (2008). *Leadership: A critical text*. Los Angeles: Sage.
- Yang, C., Lu, C., Haider, J. J., & Marlow, P. B. (2013). The effect of green supply chain management on green performance and firm competitiveness in the context of container shipping in Taiwan. *Transportation Research Part E: Logistics and Transportation Review*, 55, 55-73.
- Zeng, S., Jiang, C., Ma, C., & Su, B. (2018). Investment efficiency of the new energy industry in China. *Energy Economics*, 70, 536-544.
- Zhang, Z., & Yu, W. (2015). Exploration of china's green logistics development. *Management Science and Engineering*, 9(1), 50-54.
- Zhu, Q., & Sarkis, J. (2006). An inter-sectorial comparison of green supply chain management in China: Drivers and practices. *Journal of Cleaner Production*, 14(5), 472-486.